

Huzurevlerinde Yaşayan Yaşlıların Yerinde Yaşlanma Konusundaki Duygu ve Düşünceleri

Serdal ÖĞÜT^{1,2}, Kerime ÖĞÜT DÜZEN³, Mümin POLAT⁴

Gönderim Tarihi / Received: 08.03.2017

Kabul Tarihi / Accepted: 27.03.2017

¹Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Aydın, Türkiye

²Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yaşlı Sağlığı ve Bakımı Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye

³Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye

⁴Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye

*Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Serdal ÖĞÜT, e-mail: serdalogut@yahoo.com

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı; Burdur ve Eğirdir Huzurevlerinde yaşayan yaşlıların yerinde yaşlanma konusundaki duygu ve düşüncelerini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem: Bu tanımlayıcı araştırma her iki huzurevinde kalan araştırmaya katılmaya gönüllü 73 huzurevi sakinine 01.12.2014-01.02.2015 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın verileri katılımcıların bazı sosyo-demografik özellikleri ile yerinde yaşlanma sorularını içeren anket formuyla toplanmıştır. Veriler SPSS 17.0 programında yüzdeler testler ve ki-kare testi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmada kadınlar grubun %32,9'unu, erkeklerde %67,1'ini oluşturmuştur. Araştırmaya dahil edilen yaşlıların tamamı huzurevinde aldığı bakımdan ve gördüğü ilgiden memnun olduklarını bildirmişlerdir. Burdur ve Eğirdir Huzurevinde yaşayan yaşlılar arasında kimin isteğiyle huzurevinde yaşıyorsunuz, evinizde yaşamayı özlüyor musunuz, mahallenizi özlüyor musunuz ve eşinizle yaşamayı özlüyor musunuz sorularında ise iki grup arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>.05$). Her iki huzurevi ile buradaki arkadaşlarımızla anlaşabiliyor musunuz ve buradaki arkadaşlarımızla güzel vakit geçiriyor musunuz soruları arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<.05$).

Sonuçlar: Araştırma sonuçlarına göre huzurevinde yaşayan yaşlılar yaşadıkları ortamdan memnun oldukları fakat yinede eşleriyle, çocuklarıyla kendi evlerinde ve mahallelerinde yaşamayı özledikleri yargısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Huzurevi, Yaşlı, Yerinde Yaşlanma

ABSTRACT

Aim: The objective of this study is to determine the feelings and thoughts of elders staying at nursing homes in Burdur and Eğirdir about aging in place.

Material and Methods: This descriptive study was conducted with 73 nursing home residents staying at both nursing homes, who volunteered to participate in the study between 01.12.2014-01.02.2015. The study data were collected via a questionnaire form containing some sociodemographic features of participants and questions about aging in place. The data were analyzed in the SPSS 17.0 program by using the percent age tests and the chi-square test.

Results: In the study; while women comprised 32.9% of the group, men comprised 67.1%. All the nursing home residents that were included in the study stated that they were satisfied with care and interest they received at nursing home. There was no significant difference between the two groups (residents of Burdur and Eğirdir Nursing Homes) in terms of the questions, "who had asked you to stay at nursing home", "do you miss living at home", "do you miss your neighborhood" and "do you miss living with your wife/husband" ($p>.05$). On the otherhand, there was a significant difference between the two nursing homes in terms of the questions, "do you get along with your friends here" and "do you spend good time with your friends here" ($p<.05$).

Conclusions: According to the study results; even though the nursing home residents are satisfied with their environment, they still miss living at home and in their neighborhood with their wives/husbands and children.

Keywords: Nursing Home, Elder, Aging in Place

GİRİŞ

Yaşlılık, organizmanın iç ve dış uyarıcılara tepki göstermesi ile meydana gelen progresif kapasitesizleşme sürecidir. Yaşlanma ise günümüzde önlenmesi olası olmayan, kronolojik, sosyal, biyolojik ve psikolojik boyutları olan bir süreçtir (1). Yirmi birinci yüzyılda ön plana çıkan en önemli demografik olgulardan birisi nüfusumuzun yaşlanmasıdır. Dünyada insanlar daha uzun yaşamakta, doğum oranları azalmakta ve yaşlı nüfus sayısal olarak artmaktadır. Gelişmiş ülkelerde daha belirgin olan yaşlanma olgusu, artık gelişmekte olan ülkeler açısından da önem kazanmakta olup ülkemizde yaşlı nüfus giderek artmaktadır. Ülkemizdeki 65 yaş üzeri nüfus 2012 yılında yüzde 7,5 iken, 2023 yılında yüzde 10,2, 2050 yılında yüzde 20,8 ve 2075 yılında ise yüzde 27,7'ye yükseleceği tahmin edilmektedir (2).

Yerinde yaşlanma 'kişinin yaşı, geliri veya yeterlilik düzeyine bakılmaksızın kendi evinde ve toplumda güvenli, bağımsız ve rahat yaşamasıdır (3). İnsanlar yerinde yaşlanmayı çokça tercih ediyor (4). Çünkü arkadaşlar ve aile de dahil olmak üzere özerklik, bağımsızlık ve sosyal desteğe bağlanma olasılığı sağladığı için yaşlı insanlara olanak tanınarak olarak görülüyor (5). Kalınkara ve Arpacı (6) çalışmasında yaşlıların büyük çoğunluğu yerinde yaşlanmak, fiziksel ve zihinsel yetersizliği olsa da çok yaşlansa da kendi evinde kalmak istediklerini bildirmişlerdir. Bu temel insan arzuları ve kültürel isteklerinden biridir. İnsan özellikle kendini iyi hissetmediğinde kendi çevresinin rahatlık ve tanıdıklığını ister. İnsanların çoğu yaşlandığında çocuklarının ya da torunlarının yanına taşınmak istemez. İnsanın yaşlanmasıyla birlikte evi de

eskimiştir, bakıma ihtiyacı vardır, evde akıntı, sızıntı ortaya çıkmıştır. Ev artık yalnız yaşamak durumunda kalan yaşlı için büyük gelmektedir. Yerinde yaşlanmada yaşlı için evin değerlendirilip düzenlenmesi gerekir. Çünkü yaşlı birey yerinde yaşlanmak isteyebilir, evinden ayrılmak istemeyebilir. Yaşlı birey kendi evinde çok uzun süre yaşadığı için, yaşadığı yerde onu tanıyan ve seven arkadaşları ve komşuları olabilir. Bu şekilde oluşan bir sosyal ağdan kopup ayrılmak yaşlı birey için çok güçtür (6).

Bu çalışmada Burdur ve Eğirdir Huzurevlerinde kalan yaşlıların yerinde yaşlanma konusundaki duygu ve düşünceleri belirlenmiştir.

GEREÇ ve YÖNTEM

Araştırmanın evrenini Burdur kent merkezindeki belediyeye ait huzurevi ve Isparta'nın Eğirdir İlçesi'nde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı olan Eğirdir Huzurevi'nde yaşayan 73 yaşlı oluşturmaktadır. Örneklemeye yoluna gidilmemiştir. Tüm evren araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma Burdur ve Eğirdir Huzurevlerinde kalan araştırmaya katılmaya gönüllü 73 yaşlı üzerinde oluşturulan anket değerlendirmeleri ile yapılmıştır. Araştırmanın verileri 01.12.2014 ile 01.02.2015 tarihleri arasında toplanmıştır. Geliştirilmiş olan anket Burdur Huzurevi'ndeki ve Eğirdir Huzurevi'ndeki çalışmaya katılmaya gönüllü yaşlılara uygulanmıştır. Anket formunda; huzurevinde kalan yaşlılara, yaş, meslek, eğitim durumu, hayatınızın yaşlanma sürecini nerde geçirmek isterdiniz, kendi evinizde yaşamayı özlüyor musunuz, eşinizle yaşamayı özlüyor musunuz, kendi mahallenizi ve yaşadığınız muhiti özlüyor musunuz gibi farklı sorular sorulmuştur. Araştırmanın yapılabilmesi için araştırmanın yürütüldüğü kurumdan ve Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 16.06.2015 tarih ve 56989545/050.04-228 sayılı izin alınmıştır.

İstatistiksel Analiz

Araştırmanın verileri SPSS 17.0 programında yüzdellik testler ve ki-kare testi kullanılarak analiz edilmiştir ve araştırmadaki sonuçlarda bu eksenle biçimlendirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmada Burdur Huzurevi'nde ve Eğirdir Huzurevi'nde kalan yaşlıların demografik yapısı benzer özellikler gösterdiğinden dolayı, homojen olduğuna karar verilerek araştırmaya konu olan özellikler birleştirilerek değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan yaşlıların %52,1'si Burdur Huzurevi, %47,9'u ise Eğirdir Huzurevinde yaşamaktadır.

Araştırmaya katılan yaşlıların demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Her iki huzurevinde kalan yaşlılara ait araştırmanın dağılımına bakıldığında kadınlar grubun %32,9'unu, erkeklerde %67,1'ini oluşturmuş ve yaş ortalaması 78.78 ± 7.87 'dir. Huzurevlerinde yaşayan yaşlıların 45'i (%61,6) dul ya da eşi ölmüştür. Yaşlıların %54,8'i emekli olup, %54,8'i ise ilkökul mezunudur. Çoğunlukla her iki huzurevinde de kalan yaşlıların sosyal güvencesi

bulunmaktadır. En uzun süre yaşadığınız yer olarak sorulduğunda çoğunluk olarak %61,6'sı şehir olduğunu belirtmiştir. Yaşlıların %43,8'i ise 1yıl-5yıl aralığında huzurevinde bulunduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan yaşlıların yerinde yaşlanma ile ilgili sorulara verdikleri cevaba göre dağılımı Tablo 2'te sunulmuştur.

Huzurevinde kalan toplam 73 yaşlıdan toplanan verilere göre kendi isteğiyle huzurevine yerleşen kişi sayısı 70'dir. Araştırmaya dahil edilen yaşlıların tamamı huzurevinde aldığı bakımdan ve gördüğü ilgiden memnun olduklarını bildirmelerine rağmen, %64,4'ü yaşlanma sürecini evinde geçirmek istediğini, %75,3'ü evini, %63,0'ı eşiyile yaşamayı, %78,1'i mahallesini ve yaşadığı muhiti özlediğini belirtmiştir. Yaşlıların tamamı ihtiyaçlarını desteksiz karşılayabilmekte çünkü her iki huzurevi de bakıma muhtaç yaşlı bulundurmamaktadır. %80,8'i huzurevindeki arkadaşlarıyla iyi geçinmekte ve %90,4'ü iyi vakit geçirdiklerini belirtmiştir.

Çalışmada her iki huzurevi ile değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla ki-kare testi uygulanmıştır. Modelin anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır. İki huzurevinde kalanların yaşlanırken hayatınızı nerede geçirmek istersiniz sorusu arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonuçlarına göre $p > .05$ olduğu için ilişki anlamsız bulunmuştur ($p = .303$). İki huzurevinde kalan yaşlıların kendi evinizde yaşamayı özlüyor musunuz sorusu ($p = .841$), eşinizle yaşamayı özlüyor musunuz sorusu ($p = .138$), mahallenizi ve yaşadığınız muhiti özlüyor musunuz sorusu ($p = .138$), akran, komşu ve akrabalarınızla yaşamayı özlüyor musunuz sorusuna ($p = .638$) verdikleri cevaplar ki-kare testi sonuçlarına göre iki kurum arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Huzurevi sakinlerinin kaldıkları huzurevi türlerine göre kaldıkları huzurevindeki arkadaşlarıyla anlaşabilme durumu arasındaki ilişki tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3'de huzurevinde kalan yaşlıların kaldıkları huzurevi türlerine göre kaldıkları huzurevindeki arkadaşlarıyla anlaşabilme durumu arasındaki ilişki incelendiğinde; ilişki katsayısının anlamlılık değeri .015 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin anlamlılık düzeyi $< .05$ olduğu için yaşlıların kaldıkları huzurevi türleri ile kaldıkları huzurevindeki kişilerle anlaşabilme durumu arasında ki ilişkinin anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Huzurevi sakinlerinin kaldıkları huzurevi türlerine göre kaldıkları huzurevindeki arkadaşlarıyla güzel vakit geçirme durumu tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 1. Huzurevi Sakinlerinin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Özellik	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş		
60-70	14	19.2
71-80	26	35.6
81-90	32	43.8
91-100	1	1.4
Cinsiyet		
Erkek	49	67.1
Kadın	24	32.9
Medeni durum		
Bekar	4	5.6
Evli	9	12.3
Boşanmış	15	20.5
Dul (eşi ölmüş)	45	61.6
Meslek		
Ev hanımı	24	32.9
Emekli	40	54.8
Çiftçi	5	6.8
Serbest meslek	4	5.5
Eğitim durumu		
Okuryazar değil	17	23.3
İlkokul	40	54.8
Ortaokul	2	2.7
Lise	14	19.2
Sosyal güvence		
Var	62	84.9
Yok	11	15.1
Hanenin Aylık Geliri		
500tl-1000tl	41	56.2
1001tl-2000tl	20	27.4
2001tl ve üstü	1	1.4
Kurumun verdiği harçlık (125tl)	11	15
En uzun süre yaşadığınız yer		
Köy	22	30.2
Kasaba-İlçe	6	8.2
Şehir	45	61.6
Ne kadar süredir huzurevinde yaşıyorsunuz?		
0-6 ay	11	15
6 ay-12 ay	8	11.0
1 yıl-5 yıl	32	43.8
5 yıl-10 yıl	11	15.1
10 yıl-15 yıl	10	13.7
15 yıl ve üzeri	1	1.4
Toplam	73	100

Tablo 2. Huzurevi Sakinlerinin Yerinde Yaşlanma İle İlgili Sorulara Verdikleri Cevaba Göre Dağılımları

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kimin isteğiyle huzurevinde yaşamaya başladınız?		
Kendim	70	95.9
Eşim	2	2.7
Akraba	1	1.4
Yaşlanma sürecini nerede geçirmek isterdiniz?		
Evimde	47	64.4
Huzurevi	18	24.7
Çocuklarımla	7	9.6
Diğer	1	1.3
Size huzurevinde uygulanan bakım ve muamelelerden memnun musunuz?		
Evet	73	100
Kendi evinizde yaşamayı özlüyor musunuz?		
Evet	55	75.3
Hayır	18	24.7
Kendi eşinizle yaşamayı özlüyor musunuz?		
Evet	46	63.0
Hayır	27	37.0
Kendi mahallenizi ve yaşadığınız muhiti özlüyor musunuz?		
Evet	57	78.1
Hayır	16	21.9
Kendi akran, komşu ve akrabalarınızla vakit geçirmeyi özlüyor musunuz?		
Evet	56	76.7
Hayır	17	23.3
Kendi ihtiyaçlarınızı (yemek, tuvalet ...) burada rahat bir şekilde karşılayabiliyor musunuz?		
Evet	73	100
Huzurevindeki arkadaşlarınızla anlaşabiliyor musunuz?		
Evet	59	80.8
Hayır	7	9.6
Ara sıra sorun yaşıyorum	7	9.6
Huzurevindeki arkadaşlarınızla güzel vakit geçiriyor musunuz?		
Evet	66	90.4
Hayır	7	9.6
Toplam	73	100

Tablo 3. Huzurevi Sakinlerinin Kaldıkları Huzurevi Türlerine Göre Kaldıkları Huzurevindeki Arkadaşlarıyla Anlaşılabilir Durumu Arasındaki İlişki

Huzurevi Türü	Huzurevindeki Arkadaşlarıyla Anlaşılabilir Durumu				
	Evet	Hayır	Ara sıra sorun yaşıyorum	Toplam	
Burdur	Sayı (n)	34	0	4	38
	Yüzde (%)	89.5	0	10.5	100.0
		46.6	0	57.1	52.1
Eğirdir	Sayı (n)	25	7	3	35
	Yüzde (%)	71.4	20.0	8.6	100.0
		42.4	100.0	42.9	47.9
Toplam	Sayı (n)	59	7	7	73
	Yüzde (%)	80.8	9.6	9.6	100.0
		100.0	100.0	100.0	100.0
		80.8	9.6	9.6	100.0

Tablo 4. Huzurevi Sakinlerinin Kaldıkları Huzurevi Türlerine Göre Kaldıkları Huzurevindeki Arkadaşlarıyla Güzel Vakit Geçirme Durumu

Huzurevi Türü	Huzurevindeki Arkadaşlarıyla Güzel Vakit Geçirme Durumu			
	Evet	Hayır	Toplam	
Burdur	Sayı (n)	38	0	38
	Yüzde (%)	100.0	0	100.0
		57.6	0	52.1
Eğirdir	Sayı (n)	28	7	35
	Yüzde (%)	80.0	20.0	100.0
		42.4	100.0	47.9
Toplam	Sayı (n)	66	7	73
	Yüzde (%)	90.4	9.6	100.0
		100.0	100.0	100.0
		90.4	9.6	100.0

Tablo 4’de görüldüğü üzere huzurevinde kalan yaşlıların kaldıkları huzurevi türlerine göre kaldıkları huzurevindeki arkadaşlarıyla güzel vakit geçirme durumu incelendiğinde; iki kurum arasında anlamlılık değeri $p=0.004$ olarak anlamlı bulunmuştur.

TARTIŞMA

Ev ve yakın çevre yaşlı bireyin en çok yaşadığı yerdir, yaşamın önemli kısmı burada geçer ve burada yaşanan anılar vardır. Ancak, yerleşim alanı yalnızca evle sınırlı değildir, mahalle, komşular ve yaşlı insanların yaşadıkları deneyimler konutun kendisi kadar önemlidir. Bu bağlamda, yaşlı bireylerin demografik, sosyal ve ekonomik özellikleri kadar, evin doğası ve bulunduğu bina, çevredeki hizmetler ve olanaklar da yaşlıya ve içinde yaşanan çevreye katkı sağlayan olumlu özellikler olarak kabul edilmektedir.

Burdur ve Eğirdir Huzurevlerinde kalan yaşlıların yerinde yaşlanma konusundaki duygu ve düşüncelerinin saptanması amacı ile planlanıp uygulanan bu çalışmaya toplam 73 huzurevi sakini katılmıştır. Katılımcıların 38’i

Burdur Huzurevi’nde yaşarken, 35’i Eğirdir Huzurevinde yaşamaktadır. Huzurevlerinde yaşayan erkeklerin sayısı kadınlara göre daha yüksektir. Bizim yaptığımız çalışmada da erkeklerin sayısı kadınlara göre daha fazla çıkmıştır. Bu durumun, kadınların erkeklere göre ev işlerinde daha becerili olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Evde ev işlerini yapacak (yemek, bulaşık, temizlik vs.) biri olmadığı için erkekler huzurevini daha çok tercih etmişlerdir.

Araştırmaya katılan yaşlıların %61,6’sı dul/eşi ölmüş, %84,9’unun da sosyal güvencesi olduğu görülmektedir. Literatürlere bakıldığında Dörter (7) çalışmasında huzurevinde yaşayan yaşlıların %70,2’sinin dul olduğu, %95,9’unun sosyal güvencesinin olduğu ortaya çıkmıştır (7).

Çalışma ile elde edilen sonuçlarda huzurevinde kalan yaşlıların %54,8’i ilköğretim mezunudur. Araştırma sonuçları ile yaşlı bireylerin büyük bir çoğunluğunun okuma yazma bildiği tespit edilmiştir. Bu alanda yapılmış literatürde yer alan kaynaklara bakıldığında Bahar,

Tutkun ve Sertbaş (8) huzurevi çalışmasında, katılımcıların %40,9'unun, Maral ve arkadaşlarının (9) yaptığı çalışmada %56,3'ünün, Şahin, Özer, Ölüç ve Tunç (10) huzurevinde yaptığı çalışmada %39'unun okur-yazar olmadığı saptanmış olup çalışmadan elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermediği görülmüştür.

Araştırmaya katılan yaşlıların yaşlanma sürecini nerde geçirmek isterdiniz sorusuna %64,4'ü evinde geçirmek istediğini, %95,9'u kendi isteğiyle huzurevine geldiğini belirtmiştir. Dörter'in (7) çalışmasında ise yaşlanma sürecini nerde geçirmek isterdiniz sorusuna %57,9 kendi evinde geçirmek istediğini belirtmiştir (7). Fakat bizim çalışmamızdan farklı olarak %53,7'si ise kendi isteğiyle huzurevine gelmediğini belirtmektedir. Literatürde yer alan kaynaklara bakıldığında Denizli'de devlete bağlı huzurevinde kalan, kimsesiz ve yardıma muhtaç yaşlıların hayata bakış açıları ve gelecekle ilgili beklentilerini sorgulayan bir çalışmada; yaşlılara imkânın olsa şu anda nerede yaşamak istediği sorusu sorulduğunda %51'i kendi evinde olmak istediğini belirtmiş, %63'ü mecbur kaldığı için huzurevini tercih ettiğini, %17'si kendi isteğiyle buraya geldiğini söylemiştir (11).

Çalışma ile elde edilen sonuçlara göre 73 huzurevinde kalan yaşlıların 73'de uygulanan bakım ve muamelelerden memnun olduklarını belirtmişlerdir. Karaca'nın (11) çalışmasında da aynı soruya %71 yaşlı huzurevindeki bakım ve muamelelerden memnun olduğunu söylemiştir (11).

SONUÇ

Huzurevinde yaşayan yaşlılar yaşadıkları ortamdan memnundurlar. Fakat yinede eşleriyle, çocuklarıyla, kendi evlerinde ve yaşadıkları muhitte yaşamayı özleyiyorlar. Bu yüzden yaşlılara alışkın oldukları kendi ev ortamında daha az sorun ile yaşayabilmesini sağlamak için gerekli destek sağlanmalı ve bu konu ile alakalı birçok çalışma yapılmalıdır. Huzurevlerinde yaşayan yaşlıların huzurevindeki yaşam süresince duygu ve düşüncelerinin belirlenmesi sağlık profesyonellerinin daha iyi bakım sağlamasını, yaşlı hastaların yakınlarının ise farkındalık düzeylerinin artmasını sağlayacaktır.

Bu çalışma, Adnan Menderes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri tarafından 15008 proje numarası ile desteklenmiştir.

KAYNAKLAR

1. Kaptan G. Yaşlanma ve yaşlılıkla ilgili tanımlamalar. Geriatrik bakım İlkeleri. İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi, 2013.
2. <http://www.tkhk.gov.tr>. Erişim tarihi: 09.02.2017.
3. <https://www.cdc.gov/healthyplaces/terminology.htm>. Erişim tarihi: 09.02.2017.
4. Frank JB. The paradox of aging in place in assisted living. London: Bergin and Garvey. 2002; 9-22.
5. Wiles J L, Leibing A, Guberman N, Reeve J, Allen R E. The meaning of "aging in place" to older people. The Gerontologist. 2012;52(3):357-366.
6. Kalnkara V, Arpacı F. VII. Ulusal Yaşlılık Kongresi. Karabük, 2013;54-60.
7. Dörter SS. Huzurevinde ya da yerinde yaşlanmayı tercih eden yaşlı bireylerde yaşadıkları çevre ile yaşam kalitesi arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. 2014. Haliç Üniversitesi, İstanbul.

8. Bahar A, Tutkun H, Sertbaş G. Huzurevinde yaşayan yaşlıların anksiyete ve depresyon düzeylerinin belirlenmesi. Anadolu Psikiyatri Dergisi.2005;6(4):227-239.
9. Maral I, Aslan Ş, İlhan M, Yıldırım A, Candansayar S, Bumin M. Depresyon yaygınlığı ve risk etmenleri: Huzurevi ve evde yaşayan yaşlılarda karşılaştırmalı bir çalışma. Türk Psikiyatri Dergisi.2001;12(4):251-259.
10. Şahin M, Özer C, Ölüç F, Tunç Z. Huzurevi'nde kalan yaşlılarda demans ve depresyon. Türk Geriatri Dergisi.2005;8(1):22-24.
11. Karaca F. Huzurevinde kalan yaşlıların hayata bakış açıları ve gelecekle ilgili beklentileri. Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi. 2010; 6(22): 50-72.

<http://edergi.cbu.edu.tr/ojs/index.php/cbusbed> isimli yazarın CBU-SBED başlıklı eseri bu Creative Commons Alıntı-Gayriticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

